Strona znajduje się w archiwum.

Konferencja naukowa „Kresowianie na Górnym Śląsku” – Gliwice, 28 października 2010

Muzeum w Gliwicach oraz Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach przygotowały konferencję naukową „Kresowianie na Górnym Śląsku”, która odbyła się 28 października 2010 r. w sali konferencyjnej Willi Caro w Gliwicach, przy ul. Dolnych Wałów 8 a.

Mieszkańcy dawnych województw wschodnich II Rzeczpospolitej, którzy w drugiej połowie lat 40. XX wieku trafili miast, wsi i miasteczek pomiędzy Przemszą a Odrą, okazują się być jedną z najbardziej „zapomnianych” społeczności dzisiejszego Górnego Śląska. Przez ponad czterdzieści lat nie wolno im było mówić otwartym głosem o swoich „małych ojczyznach”, które opuścili. W dowodach osobistych obok miejsca urodzenia, w rubryce kraj wpisywano im ZSRR, co było oczywistą nieprawdą. Nie mogli zakładać własnych organizacji i oficjalnie kultywować tradycji. Kiedy upadł komunizm wielu z nich spoczywało już na górnośląskich cmentarzach. Tym którzy pozostali często brakowało zdrowia i sił, by upomnieć się o swoje „miejsce w historii”. A

przecież odbili wyraźnie piętno na życiu politycznym, kulturalnym i społecznym regionu. W Gliwicach, Bytomiu, Opolu i wielu innych miastach dawnej rejencji opolskiej zajmowali miejsca opuszczone przez dawne, niemieckie elity. Współtworzyli polski Górny Śląsk, choć nie wszyscy z nich traktowali go jako docelowe miejsce powojennej wędrówki. Również w dzisiejszej refleksji nad przeszłością i teraźniejszością regionu dyskurs kresowy wydaje się być mało obecny. Mówiąc o górnośląskiej tożsamości zapomina się, bądź celowo przemilcza fakt, że z obszarem tym związali się dawni mieszkańcy ziem położonych setki kilometrów na Wschód. Wymownym niech będzie fakt, że w ciągu 20 lat od zniesienia cenzury nie ukazała się ani jedna monografia, która przybliżyłaby współczesnemu czytelnikowi losy tych ludzi i przyczyny oraz uwarunkowania historyczne, które spowodowały, że musieli oni opuścić swe ojczyste strony i na Górnym Śląsku szukać swej nowej, drugiej ojczyzny. Chcąc wyjść naprzeciw wszystkim poszukującym wiedzy o mieszkańcach Kresów na Górnym Śląsku Muzeum w Gliwicach i Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach przygotowały sesję naukową, na którą zaproszono badaczy z najważniejszych ośrodków akademickich, instytucji naukowo-badawczych i towarzystw regionalnych, by przedstawili oni wyniki swoich badań, nad tytułowym problemem. Zamiarem organizatorów było nie tylko przypomnieć o społeczności górnośląskich kresowian, ale może nawet przede wszystkim zainicjować szerszą dyskusję, naukową i publicystyczną, nad miejscem i rolą „wypędzonych ze Wschodu” w historii regionu w XX stuleciu.

PROGRAM KONFERENCJI

9.00
Otwarcie konferencji

CZEŚĆ I

9.10–10.30

- prof. dr hab. Grzegorz Hryciuk (Uniwersytet Wrocławski): *Polityka władz sowieckich w sprawie wysiedlenia ludności polskiej ze Lwowa 1944–1946*
- ks. dr hab. Andrzej Hanich (Instytut Śląski w Opolu): *Uwarunkowania i przebieg powojennej „repatriacji" Polaków z Kresów Wschodnich na Śląsk Opolski (1945–1946)*
- dr Henryk Markowski (Ruda Śląska): *Państwowy Urząd Repatriacyjny i jego działalność na terenie woj. śląskiego w latach 1945–1951*
- Małgorzata Goc (Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu): *Osadnictwo wiejskie ludności pochodzenia kresowego na Opolszczyźnie*

10.30–10.50
Przerwa kawowa

10.50–12.10

- Bogusław Tracz (IPN Katowice): *Osadnictwo miejskie i asymilacja w nowej rzeczywistości – na przykładzie Gliwic*
- Wiesław Bąba (Gliwice): *Ze Lwowa do Gliwic. Wysiedlenie uczonych lwowskich 1945–1946*
- Bożena Kubit (Muzeum w Gliwicach): *Z Kresów do Gliwic w świetle wspomnień*
- dr Joanna Januszewska-Jurkiewicz (Uniwersytet Śląski w Katowicach): *Harcerze lwowscy na Górnym Śląsku po II wojnie światowej*

12.10–12.30
Podsumowanie pierwszej części konferencji

12.30–14.00
Przerwa obiadowa

CZEŚĆ II

14.00-15.20

- prof. dr hab. Barbara Kubis (Uniwersytet Opolski): *Niezwykłe czasy zwykłych ludzi – przesiedleńcy z Kresów na Górnym Śląsku*
- dr Adrianna Dawid (Instytut Śląski w Opolu): *Na wspólnym froncie*

antykomunistycznym. Autochtoni i Kresowianie na Śląsku Opolskim 1945–1949

- dr Adam Dziuba (IPN Katowice): *Zaangażowanie polityczne Kresowian w woj. śląskim w latach 1945–1948*
- dr Dariusz Węgrzyn (IPN Katowice): *Komitet Ziem Wschodnich na Górnym Śląsku 1945–1947*

15.20–15.30
Przerwa kawowa

15.30–17.10

- Sebastian Rosenbaum (IPN Katowice): *Konflikty między przesiedleńcami z Kresów a Górnoślązakami w pierwszych latach po II wojnie światowej*
- dr Bernard Linek (Instytut Śląski w Opolu): *Polityka „niepamięci" historycznej. Spuścizna Kresów Wschodnich II RP w górnośląskim systemie kulturowym*
- Bogdan Kasprowicz (Bytom): *Zbigniew Lipczyński – radio, opera, operetka po 1945 r.*
- Marcin Hałaś (Bytom): *Nostalgia, wspomnienia, tęsknota. Lwowskie echa w literaturze Górnego Śląska po 1945 roku*
- Małgorzata Kłych (Muzeum w Gliwicach): *Historia i działalność górnośląskich towarzystw kresowych*

17.10-17.30
Podsumowanie drugiej części i zakończenie konferencji

Serdecznie zapraszamy!

PROGRAM KONFERENCJI (PDF)

PLIKI DO POBRANIA

(pdf, 1.06 MB)